

Beslutsunderlag

Utfärdat 2021-02-15

Diarienummer 0001/21

Handläggare

Katrin Gundersen

Telefon: 031-368 55 12

E-post: katrin.gundersen@gotalejon.goteborg.se

Lekmannarevisorernas granskningsredogörelse 2020

Förslag till beslut i styrelsen för Försäkrings AB Göta Lejon

- anta Lekmannarevisorernas granskningsredogörelse 2020.

Sammanfattning

Lekmannarevisorernas uppdrag är att granska att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Lekmannarevisorernas översiktliga bedömning är att bolaget har en tillfredsställande ledning och styrning samt tillräcklig intern kontroll inom de områden som vi har granskat.

Utifrån genomförd granskning kan lekmannarevisorerna konstatera att bolaget arbetar i enlighet med fullmäktiges program för attraktiv arbetsgivare vad gäller målet att ha ett hållbart arbetsliv där verksamhet och hälsa utvecklas genom det systematiska arbetsmiljöarbetet. Bolaget arbetar strategiskt med att förbättra och förenkla arbetsmiljöarbetet genom att dels arbeta systematiskt givet lagar, före-skrifter och riktlinjer och förebygga kränkningar, trakasserier och diskriminering, dels genom att öka utrymmet för hälsofrämjande arbetsmiljöarbete.

Lekmannarevisorerna kan konstatera, utifrån genomförd granskning, att bolagets samverkan i riskhantering inom stadens säkerhetsarbete visar följsamhet gentemot fullmäktiges ägardirektiv, riktlinjer för ägarstyrning, försäkringspolicy och riktlinjer för försäkringsfrågor, säkerhetspolicy och riktlinje för hantering av säkerhetsrisker.

Vi kan också konstatera att bolaget tillser att informera och rapportera till kommunstyrelse, fullmäktige och Stadshus AB om förutsättningar och händelser vad gäller samverkan i försäkringsfrågor, säkerhetsarbete och riskhantering i sin återrapporering

Ärendet

Årets granskning av bolaget omfattar:

- grundläggande granskning
- fullmäktiges program för attraktiv arbetsgivare
- bolagets samverkan i riskhantering inom stadens säkerhetsarbete

Bilagor

1. Följebrev Lekmannarevisorernas granskningsredogörelse 2020.
2. Lekmannarevisorernas granskningsredogörelse 2020

Katrin Gundersen

Annika Forsgren

Bolagsjurist

VD

Granskning av verksamhetsåret 2020

Vi, lekmannarevisorer i Försäkrings AB Göta Lejon, har avslutat granskningen av bolaget avseende verksamhetsåret 2020. Våra iakttagelser och bedömningar framgår av granskningsredogörelsen som bifogas.

Vårt uttalande till årsstämman lämnas i en granskningsrapport. Granskningsrapporten skickar vi till bolaget efter det att styrelsen har beslutat att fastställa årsredovisningen. Uttalandet i granskningsrapporten grundar sig på granskningsredogörelsen.

Göteborg den 19 januari 2021

Tom Heyman
Lekmannarevisor utsedd
av kommunfullmäktige

Alf Landervik
Lekmannarevisor utsedd
av kommunfullmäktige

Försäkrings AB Göta Lejon

– granskning av verksamhetsåret 2020

2021-01-19

Januari 2021

Försäkrings AB Göta Lejon – granskning av verksamhetsåret 2020

Diarienummer: 0166/20

Lekmannarevisorer: Tom Heyman och Alf Landervik

Yrkesrevisor: Susanne Grandin

www.goteborg.se/stadsrevisionen

Innehåll

1	Sammanfattning	4
2	Granskning av verksamheten	5
2.1	Grundläggande granskning.....	5
2.1.1	Iakttagelser.....	5
2.1.2	Bedömning	6
2.2	Fullmäktiges program för attraktiv arbetsgivare	6
2.2.2	Bedömning	10
2.3	Bolagets samverkan i riskhantering inom stadens säkerhetsarbete	10
2.3.1	Utgångspunkter i granskningen	10
2.3.2	Iakttagelser.....	10
	Bedömning	16
3	Lekmannarevisorernas uppdrag och rapportering	17
4	Språkbruk och revisionstermer	18

1 Sammanfattning

Styrelse och vd ansvarar för att bolagets verksamhet bedrivs i enlighet med lagar och föreskrifter, bolagsordning samt ägardirektiv.

Lekmannarevisorernas uppdrag är att granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Årets granskning av bolaget omfattar:

- grundläggande granskning
- fullmäktiges program för attraktiv arbetsgivare
- bolagets samverkan i riskhantering inom stadens säkerhetsarbete

2 Granskning av verksamheten

Styrelse och vd ansvarar för att bolagets verksamhet bedrivs i enlighet med lagar och föreskrifter, bolagsordning samt ägardirektiv.

Lekmannarevisorernas uppdrag är att granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Granskningen av verksamheten omfattar en grundläggande del, som är en översiktlig granskning av bolagets ledning och styrning samt interna kontroll, och en specifik del med särskilda granskningar som rör fullmäktiges program för attraktiv arbetsgivare samt bolagets samverkan i riskhantering inom stadens säkerhetsarbete.

2.1 Grundläggande granskning

Den grundläggande granskningen syftar till att översiktligt bedöma bolagets ledning och styrning samt interna kontroll. Det innebär att revisorerna löpande följer styrelsens protokoll och handlingar och informerar sig om verksamheten. Granskningen omfattar följande:

- följsamhet mot tillämpliga delar av försäkringsrörelselagen
- följsamhet mot tillämpliga delar av kommunallagen
- följsamhet mot bolagsordningen
- följsamhet mot kommunfullmäktiges ägardirektiv
- följsamhet mot kommunfullmäktiges: Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning
- följsamhet mot kommunfullmäktiges budget
- följsamhet mot kommunfullmäktiges riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll
- följsamhet mot kommunfullmäktiges regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning
- styrning och uppföljning av verksamhet och ekonomi
- beslutsunderlag
- hantering av särskilda uppdrag från kommunstyrelsen/kommunfullmäktige.

2.1.1 Iakttagelser

Den grundläggande granskningen visar inte på några väsentliga avvikelser.

2.1.2 Bedömning

Lekmannarevisorernas översiktliga bedömning är att bolaget har en tillfredsställande ledning och styrning samt tillräcklig intern kontroll inom de områden som vi har granskat.

2.2 Fullmäktiges program för attraktiv arbetsgivare

I fullmäktiges program för attraktiva arbetsgivare 2019–2023 är ett av målen att ha ett hållbart arbetsliv där verksamhet och hälsa utvecklas. Grunden för att främja hälsa och förebygga ohälsa är det systematiska arbetsmiljöarbetet. För att nå målet med hållbart arbetsliv är en strategi att förbättra och förenkla arbetsmiljöarbetet genom att dels öka utrymmet för hälsofrämjande arbetsmiljöarbete, dels genom att arbeta systematiskt givet lagar, föreskrifter och riktlinjer och förebygga kränkningar, trakasserier och diskriminering, samt främja en trygg och säker arbetsplats fri från hot och våld. I årets budget är också ett av fullmäktiges övergripande verksamhetsmål att Göteborgs Stad ska vara en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor.

För att bedöma om och hur bolaget följer fullmäktiges program för attraktiva arbetsgivare har vi granskat följsamhet gentemot Arbetsmiljöverkets föreskrift om organisatorisk och social arbetsmiljö, diskrimineringslagen, fullmäktiges budget 2020, fullmäktiges arbetsmiljöpolicy och riktlinje för arbetsmiljön. Tillvägagångssätt har utgjorts av intervju med ledningen samt dokumentanalys.

2.2.1.1 Följsamhet mot Arbetsmiljöverkets föreskrift om organisatorisk och social arbetsmiljö

Föreskriften om organisatorisk och social arbetsmiljö omfattas av det systematiska arbetsmiljöarbetet vilket avser arbetsgivarens arbete med att undersöka, genomföra och följa upp verksamheten på ett sådant sätt att ohälsa och olycksfall i arbetet förebyggs och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås.

Föreskriften om organisatorisk och social arbetsmiljö stadgar att arbetsgivaren ska tillse att chefer och arbetsledare har kunskaper om hur man förebygger och hanterar kränkande särbehandling samt tillse att det finns förutsättningar att i praktiken omsätta kunskaper om hur man förebygger och hanterar kränkande särbehandling. Vidare anges att arbetsgivaren ska vidta åtgärder för att motverka förhållanden i arbetsmiljön som kan ge upphov till kränkande särbehandling.

I december 2019 beslutade styrelsen om en organisationsförändring som implementerades från och med den 1 januari 2020. Organisationsförändringen innebär att två nya chefer under vd har tillsatts. Arbete pågår med ett ledar- och medarbetarutvecklingsprogram med fokus på ett utvecklande ledarskap,

självledarskap och verksamhetsutveckling. Cheferna är anmälda till en webbaserad kurs i arbetsmiljöarbete, för att därefter erhålla delegation och ansvar för bolagets arbete med det systematiska arbetsmiljöarbetet samt organisatorisk och social arbetsmiljö. Syftet med bolagets nya organisation är att främja bolagets utveckling för att möta de behov av försäkringskompetens och övrig kompetens som behövs för att över tid kunna utföra bolagets uppdrag. Detta genom ett nära och utvecklande ledarskap samt ett förstärkt självledarskap. Under år 2020 har hela bolaget arbetat med självledarskap. Ett nära ledarskap förstärker även bolagets arbetsmiljöarbete.

Enligt föreskriften ska arbetsgivaren också klargöra att kränkande särbehandling inte accepteras i verksamheten. Vi har tagit del av styrelsens *Likabehandlingsplan för Försäkrings AB Göta Lejon 2020* beslutad i september 2020, i vilken framgår att kränkande särbehandling inte accepteras i verksamheten.

Av föreskriften framgår också att arbetsgivaren ska tillse att det finns rutiner för hur kränkande särbehandling ska hanteras samt tillse att göra rutinen känd för alla arbetstagare. Vi har förevisats att bolagets rutin finns i bolagets intranät/verksamhetshandbok.

Ett allmänt råd i föreskriften är att i händelse av kränkande särbehandling ska arbetsgivaren utreda orsakerna så att risker för ohälsa kan förebyggas. Den som genomför en utredning ska ha tillräcklig kompetens och möjlighet att agera opartiskt samt ha de berörda förtroende. Enligt bolaget så bistår ansluten företagshälsovård med sådan tjänst vid eventuella behov.

2.2.1.2 Följsamhet mot diskrimineringslagen

Enligt diskrimineringslagen ska styrelsen ha riktlinjer och rutiner för verksamheten i syfte att förhindra trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier. Dessa riktlinjer och rutiner ska också följas upp och utvärderas. Vi har tagit del av styrelsens riktlinje *Likabehandlingsplan för Försäkrings AB Göta Lejon 2020* och bolagets intranät/verksamhetshandbok innehållande rutiner för att utreda omständigheter kring eventuella trakasserier och repressalier.

Av diskrimineringslagen framgår också att bolaget ska genomföra systematiska undersökningar av om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas rättigheter och möjligheter i verksamheten. Av styrelsens likabehandlingsplan framgår att kartläggning av sådana risker var planerad till november 2020, men har på grund av pandemin fått senareläggas.

Vidare framgår av diskrimineringslagen att uppföljning och utvärdering ska ske av arbetet, det vill säga av genomförda systematiska undersökningar, analys av orsaker och hinder till eventuella risker för diskriminering och/eller repressalier eller andra hinder för enskilds rättigheter och möjligheter i verksamheten, samt vidtagna förebyggande och främjande åtgärder. Vi har noterat att uppföljning

och utvärdering skett av 2019 års arbete i nämnda likabehandlingsplan. Vidare ska riktlinjer och rutiner följas upp och utvärderas, vilket enligt uppgift sker årligen.

2.2.1.3 Följsamhet mot fullmäktiges budget, arbetsmiljöpolicy och riktlinje för arbetsmiljön

Fullmäktiges budget

Enligt fullmäktige ska Göteborgs Stad vara en attraktiv arbetsplats och arbetsgivare som erbjuder en god arbetsmiljö som utmanar och stimulerar genom hela arbetslivet. Av budget framgår att bolaget ska planera sin verksamhet utifrån indikatorer på verksamhetsmålet ”Göteborgs Stad är en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor.” Indikatorer som anges är medarbetarengagemang och sjukfrånvaro för vilka bolaget ska ange hur de avser att arbeta för att försöka uppnå indikatorerna för år 2020.

Vi kan konstatera att styrelsen i sin affärsplan och budget omhändertagit verksamhetsmålet och indikationerna. Vidare kan vi konstatera att styrelsen i delårsrapporterna för mars och augusti angett vilka områden som fokuserats på under 2020, och hur, för att uppnå indikatorerna. Exempelvis anges utveckling av medarbetare och arbetssätt, arbetstillfredsställelse och engagemang samt genom lärande.

Fullmäktiges arbetsmiljöpolicy

Enligt fullmäktiges policy är en god arbetsmiljö en förutsättning för väl fungerande arbetsplatser där chefer tar ansvar för arbetsmiljön, har kunskap om hantering av arbetsbelastning och återhämtning och skapar förutsättningar för ett hållbart arbetsliv. För att tillse att chefer ges möjlighet att skapa förutsättningar för ett hållbart arbetsliv har bolaget, som nämnts ovan, organiserat arbetet medelst nära ledarskap. Det nära ledarskapet inbegriper bland annat avstämningssamtal med medarbetare var sjätte vecka avseende mål och aktivitet.

Styrelsen ska också, enligt policyn, tillse att arbetets krav är i balans med de resurser som finns för att utföra uppdraget. Enligt uppgift tillser bolaget detta genom ett pågående arbete med att gå igenom samtliga tjänster utifrån mål och uppdrag för att analysera att rätt kompetens finns till rätt uppdrag. Om så inte är fallet är åtgärderna antingen kompetensutveckling eller rekrytering. Ovan nämnda avstämningssamtal syftar också till att tillse att arbetets krav är i balans med de resurser som finns, menar vd.

Fullmäktiges riktlinje för arbetsmiljön

Enligt fullmäktige anger lagar och Arbetsmiljöverkets föreskrifter samt diskrimineringslagen och dess innehåll lägsta godtagbara standard. Fullmäktige anger att Göteborg Stad eftersträvar högre standard än minimikraven för god arbetsmiljö. Enligt vd kan bolagets låga sjuktal och låga grad av övertidsarbete

betraktas som uttryck för en god arbetsmiljö och att bolaget arbetar aktivt med frågorna.

Enligt fullmäktige ska styrelsen systematiskt planera och följa upp att verksamheten försörjs med rätt kompetens i relation till verksamhetens utveckling. Som nämnts ovan analyserar bolaget, enligt uppgift, att rätt kompetens finns till rätt uppdrag. Därtill har vi noterat att styrelsen i sina delårsrapporter redogör för bolagets utvecklingsarbete av organisation och roller.

Av fullmäktiges riktlinje för arbetsmiljön framgår att styrelsen ska sätta mål för arbetsmiljön. Vi kan konstatera att sådana mål framgår i Rapport systematisk arbetsmiljö 2020, beslutad av styrelsen i september 2020. Nämnas bör att i såväl föreskriften för organisatorisk och social arbetsmiljö, som fullmäktiges budget och angivna riktlinjer ska det finnas mål för arbetet. Bolaget utgår från budgetens indikatorer, se ovan, vilka bryts ner och anpassas till verksamheten.

2.2.1.4 Följsamhet fullmäktiges program för attraktiv arbetsgivare

För att stärka Göteborgs Stads förmåga att attrahera, utveckla och behålla medarbetare är ett mål, enligt fullmäktige, att ha ett hållbart arbetsliv där verksamhet och hälsa utvecklas.

Vi kan konstatera att bolaget arbetar med ett hållbart arbetsliv genom dels omorganisation med ett nära ledarskap och kurs för chefer i arbetsmiljöarbete, dels kurs i självledarskap för samtliga medarbetare samt genomgång av samtligas kompetens i förhållande till mål och ansvar.

Enligt fullmäktige ska Göteborgs Stad förbättra och förenkla arbetsmiljöarbetet för att främja hälsa och förebygga och rehabilitera ohälsa genom att arbeta systematiskt och normmedvetet med utgångspunkt från lagar, riktlinjer och rutiner ska vi förebygga kränkningar, trakasserier och diskriminering.

Vi kan konstatera att bolaget följer såväl föreskriften om organisatorisk och social arbetsmiljö som diskrimineringslagen vad gäller dokumenterade rutiner och riktlinjer samt ett systematiskt arbete med analyser, genomförande och uppföljning avseende att förebygga kränkande särbehandling och diskriminering. Enligt uppgift hanteras dessa frågor också inom ramen för APT och i de årliga medarbetarenkäterna. Därtill uppger bolaget att de har ett gemensamt arbete kring bemötande och uppträdande för att vara en inkluderande arbetsplats genom dels workshop med kartläggning av problem och möjliga prioriterade åtgärder utifrån likabehandlingsperspektivet och samtliga diskrimineringsgrunder, dels genom utbildning om mångfald och mänskliga rättigheter, vilket också är i linje med såväl fullmäktiges arbetsmiljöpolicy som fullmäktiges riktlinje för arbetsmiljön.

Vidare menar fullmäktige att Göteborgs Stad ska stärka förmåga till utveckling och förändring genom att identifiera behov av och genomföra kompetenshöjande insatser för att stödja förändring och utveckling av verksamheten.

Insatserna ska anpassas efter behov och vända sig till chefer och/eller medarbetare.

Vi kan konstatera att bolaget har identifierat behov av kompetenshöjande insatser och genomfört/genomför dessa för att stödja förändring och utveckling. En sådan kurs är självledarskap med eget ansvar och ett stöttande ledarskap som samtliga anställda ska genomföra.

2.2.2 Bedömning

Utifrån genomförd granskning kan lekmannarevisorerna konstatera att bolaget arbetar i enlighet med fullmäktiges program för attraktiv arbetsgivare vad gäller målet att ha ett hållbart arbetsliv där verksamhet och hälsa utvecklas genom det systematiska arbetsmiljöarbetet. Bolaget arbetar strategiskt med att förbättra och förenkla arbetsmiljöarbetet genom att dels arbeta systematiskt givet lagar, föreskrifter och riktlinjer och förebygga kränkningar, trakasserier och diskriminering, dels genom att öka utrymmet för hälsofrämjande arbetsmiljöarbete.

2.3 Bolagets samverkan i riskhantering inom stadens säkerhetsarbete

2.3.1 Utgångspunkter i granskningen

Vi har granskat bolagets samverkan i riskhantering inom stadens säkerhetsarbete. Syftet var att bedöma bolagets följsamhet av uppdrag enligt fullmäktiges ägardirektiv, riktlinjer för ägarstyrning, försäkringspolicy och riktlinjer för försäkringsfrågor, säkerhetspolicy och riktlinje för hantering av säkerhetsrisker. Metod har utgjorts av intervjuer med ledningen och dokumentanalyser. Revisionskriterier har varit nämnda styrdokument.

Revisionsfrågan är om bolaget tillser att informera och rapportera till kommunstyrelse, fullmäktige och Stadshus AB om förutsättningar och händelser vad gäller samverkan i försäkringsfrågor, säkerhetsarbete och riskhantering i sin återsrapportering. Enligt ägardirektivet ansvarar bolaget för att rapportera väsentliga händelser i verksamheten till sitt moderbolag och kommunstyrelsen.

2.3.2 Iakttagelser

Nedan följer redovisning av de iakttagelser som gjorts vid granskningen fördelade på följande rubriker: följsamhet mot ägardirektiv, följsamhet mot försäkringspolicy och riktlinjer för försäkringsfrågor, arbetet utifrån fullmäktiges säkerhetspolicy och riktlinje för hantering av säkerhetsrisker, ägardialog med Stadshus år 2018 - 2020 samt återsrapportering till fullmäktige och kommunstyrelsen enligt struktur och uppföljningsprocessen om viktiga framtidsfrågor.

2.3.2.1 Följsamhet mot ägardirektiv

Enligt ägardirektivet ska bolaget ha god kunskap om kommunens verksamheter i förvaltningar och bolag. Och för kommunen jämte koncernen ska bolaget identifiera, strukturera, försäkra och återförsäkra Göteborgs Stads risker. Bolaget ska samverka med förvaltningar och bolag vad gäller försäkrings- och riskhanteringsfrågor och vara stadens expertorgan samt medverka i utvecklingen inom försäkringsområdet.

När det gäller arbetet med att identifiera, strukturera, försäkra och återförsäkra Stadens risker framgår det i *Försäkringsprogram för Göteborgs Stad 2020* beslutad av styrelsen i april 2020. Vi har tagit del av försäkringsprogrammet. Av programmet framgår Göteborg Stads förvaltningars och bolags försäkringar och vad de täcker. I programmet beskrivs också hur Göta Lejon arbetar med skador och skadeförebyggande insatser. Exempelvis beskrivs att bolaget har löpande samverkan med förvaltningar och bolag och att merparten besöks minst en gång per år. Under dessa besök görs genomgång av försäkringslösningar, försäkrade adresser och värden samt diskussion kring försäkringslösningar av eventuella investeringar och projekt. Besöken innehåller ofta diskussion och uppföljning av de rekommendationer Göta Lejon har tagit fram under gemensamma riskbesiktningar samt diskussion om skador och skadestatistik.

På frågan hur samverkan fungerar med stadens bolag och förvaltningar uppger bolaget att den fungerar bra. Bolaget uppger sig över tid ha noterat en utveckling med att fler har tydliga ansvarsområden inom stadens säkerhetsarbete med riskhantering och i frågor om försäkringar.

Enligt ägardirektivet ska bolaget arbeta aktivt med riskhanteringsfrågor genom att ha en central roll och fungera som en katalysator inom Göteborgs Stad, vilket innebär att bolaget återför resurser till verksamheterna för att stödja och stärka dem i riskhantering. Enligt bolaget ryms arbetet inom bolagets skadeförebyggande arbete och riskbesiktningar. Bolaget genomför också konferenser, ger bidrag för vissa åtgärder samt genomför analyser över försäkringsbehov vilket ingår i bolagets uppdrag. Av styrelsens försäkringsprogram redovisas bolagets skadeförebyggande arbete såsom riktat stöd, sprida kunskap och ge ekonomiskt stöd. I arbetet med riktat stöd ingår bland annat uppföljning och analys av skador och händelser samt rådgivning. Sprida kunskap handlar om att samla in kunskap och informera om förebyggande säkerhetsarbete till exempel via konferenser, riskseminarier och nyhetsutskick. Bolaget stödjer ekonomiskt olika insatser och projekt inom det förebyggande säkerhetsarbetet i Göteborgs Stad.

I såväl ägardirektivet som försäkringspolicyn framgår att försäkringsverksamheten i Göteborgs Stad ska vara samordnad och att samordning av alla försäkringsfrågor ska ske genom Göta Lejon. Enligt bolaget samordnas nu samtliga nämnder och styrelser verksamheter av bolaget.

Styrelsen för Göta Lejon ska årligen fastställa ett försäkringsprogram för att säkerställa riskkontroll och en kostnadseffektiv riskfinansiering med ett helhets-

perspektiv, enligt ägardirektivet. Av försäkringsprogrammet ska framgå uppgifter om förvaltningarnas och bolagens aktuella försäkringstyper såsom ansvars-, egendoms-, motor-, förmögenhetsbrottsförsäkring, med tillhörande ramar för självrisker och försäkringsomfattning. I ovan nämnda försäkringsprogram framgår uppgifter om förvaltningarnas och bolagens aktuella försäkringstyper såsom ansvars-, egendoms-, motor-, förmögenhetsbrottsförsäkring, och försäkringsomfattning. Dock framgår inte ”tillhörande ramar för självrisker”. Enligt bolaget framgår dessa i respektive bolags och förvaltnings försäkringshandlingar.

I ägardirektivet och riktlinjer för försäkringsfrågor anges att styrelsens försäkringsprogram årligen ska presenteras för kommunstyrelsen/KSAU. Enligt bolaget skedde senaste presentationen år 2019, men på grund av pandemin har årets presentation ännu inte genomförts.

Bolaget ska också aktivt utvärdera och metodiskt analysera inträffade skador för att därigenom verka skadeförebyggande. Enligt uppgift verkar skadeförebyggandet i samverkan med stadens bolag och förvaltningar genom riskbesiktningar och uppföljningar av dem, genom informationsspridning samt genom att sammanställa skadestatistik. Vi har tagit del av bolagets *Skadeanalys – årsstatistik och analys av brandhändelser*, daterad april 2020, samt ovan nämnda försäkringsprogram.

Bolaget har utifrån sitt uppdrag, i ägardirektivet, tolkningsföreträde i försäkrings- och riskhanteringsfrågor och därmed ansvar samt befogenhet att eskalera beslut gällande riskhantering inom stadens organisation. Enligt uppgift fungerar bolagets tolkningsföreträde bra.

2.3.2.2 Följsamhet mot försäkringspolicy och riktlinjer för försäkringsfrågor

Av riktlinjerna framgår att försäkring och riskfinansiering utgör en del av stadens riskhantering som skapar tydlighet och öppenhet om var väsentliga risker förekommer och hur dessa är hanterade. En samordnad försäkringslösning stärker stadens övergripande riskhantering genom möjligheten att utarbeta anpassade råd för skadeförebyggande och skadebegränsande åtgärder.

På frågan om det finns en tydlighet och öppenhet kring riskförekomst och riskhantering och om stadens bolag och förvaltningar hörsammar Göta Lejons råd för skadeförebyggande och skadebegränsande åtgärder på ett tillfredsställande sätt, uppger bolaget att det finns en öppen dialog och ett förtroende. Enligt bolaget får också samtliga bolag och förvaltningar rapporter om riskbedömningar och åtgärder som de förhåller sig till. Dock har bolaget noterat att frågor om sekretess ökat avseende skyddsobjekt och informationssäkerhet och tveksamheter att exponera dessa i samband med diskussioner om risker och åtgärder. Sekretessfrågorna har ännu inte blivit något problem, enligt bolaget. Orsaken till ökad sekretess beror framför allt på att en ny säkerhetsskyddslag trädde i kraft 2019.

Stadens enheter ska, enligt riktlinjerna, ha ett försäkringsskydd som är ekonomiskt försvarbart och tekniskt möjligt, för att säkerställa sin möjlighet att fullgöra sitt uppdrag och skydda sin balansräkning samt bibehålla egendomens långsiktiga värde. I styrelsens, ovan nämnda, försäkringsprogram framgår att samtliga bolag och förvaltningar har en allriskförsäkring som täcker plötsliga och oförutsedda skador på egendom såsom brand, vatten, inbrott och stöld. Samtliga bolag och förvaltningar har också en allmän ansvarsförsäkring som ska tillämpas om någon ställer ett skadeståndskrav mot dem. Vidare är stadens samtliga registrerade fordon försäkrade. Övriga försäkringar utgörs av exempelvis tjänsterefeförsäkring, miljöförsäkring, båtförsäkring samt vd- och styrelseansvarsförsäkring för bolag.

Enligt riktlinjerna ska det vid varje förvaltning och bolag inom Göteborgs Stad finnas en utsedd kontaktperson för försäkringsfrågor. Och respektive nämnd och styrelse ska årligen fastställa försäkringsprogrammet för sin verksamhet. Enligt bolaget finns det kontaktpersoner vid varje förvaltning och bolag. Vad gäller att nämnder och styrelser ska fastställa ett försäkringsprogram genomförde bolaget en kontroll förra året och kunde konstatera att så var fallet.

Av riktlinjerna framgår att inträffad försäkringsskada ska anmälas till Göta Lejon. Enligt bolaget inrapporteras skador i systemet Insman och bolaget menar att anmälningsfrekvensen är god, eftersom det är en förutsättning för ersättning. Vad gäller system för inrapportering av skadeincidenter finns ännu inget sådant på plats. Ett incidentrapporteringssystem är under införande under år 2020 av Intraservice och under införandeskedet har omfattningen begränsats till arbetsmiljöns område. Systemet har dock även stöd för egendomsrelaterade incidenter. Kunskap om egendomsrelaterade incidenter är värdefulla och kan användas inom ramen för riskbedömning och riskhantering, menar bolaget.

Göta Lejon ska årligen redovisa en sammanställning av stadens skadeutveckling till sin styrelse, och vid behov stimulera till skadeförebyggande åtgärder. Bolaget sammanställer varje år skadekostnader över och under självrisk för samtliga förvaltningar och bolag i staden. Bolaget sammanställer också kvartalsvis skadestatistik för inkomna skador under perioden. Vidare gör bolaget kortare sammanställningar över skador och skadeförebyggande åtgärder i delårsrapporterna. Vi har tagit del av bolagets *Sammanställning skador under självrisk 2019* och *Sammanställning skadestatistik, kvartal 1, 2020*, vilka styrelsen beslutade om i juni 2020, samt *Sammanställning skadestatistik, kvartal 3, 2020* som beslutades i november. Vidare har vi tagit del av delårsrapporter, mars och augusti, innehållande redogörelser över skador och skadeförebyggande åtgärder. Delårsrapporterna är beslutade av styrelsen i april och i september.

2.3.2.3 Arbetet utifrån säkerhetspolicy och riktlinje för hantering av säkerhetsrisker

Enligt säkerhetspolicyn är säkerhet en del av respektive bolags och förvaltningars riskhantering och kan beskrivas som förmågan att upprätthålla en definierad risknivå. Säkerhetsarbetet ska bedrivas med utgångspunkt från kontinuerliga riskanalyser och med tyngdpunkt på förebyggande aktiviteter. Åtgärdsområden som ingår i säkerhetsarbetet är personsäkerhet, fysisk säkerhet, informationssäkerhet och krisberedskap. Riskhantering avser de samordnade aktiviteter som genomförs för identifiering, analys, utvärdering, behandling, övervakning och granskning av risker. Som en del av riskhanteringen ingår också försäkring- och riskfinansiering.

På frågan om hur bolaget uppfattar att stadens bolag och förvaltningar arbetar med säkerhet i sina riskhanteringar anser bolaget att det överlag görs ett gott arbete av stadens förvaltningar och bolag. Dock visar besiktningar ofta på förbättringsmöjligheter avseende det systematiska brandskyddsarbetet, vilket är likstämmt med granskningar genomförda av stadsrevisionen som visat på att det systematiska brandskyddsarbetet inom bland annat stadsdelsförvaltningarnas äldreboenden i viss mån varit eftersatt, menar bolaget.

Av säkerhetspolicyn framgår att säkerhetschef ska utses på respektive enhet med ansvar för säkerhetsarbetet. Och enligt riktlinjer för försäkringsfrågor ska det finnas en utsedd kontaktperson för försäkringsfrågor. Enligt bolaget varierar det i stadens bolag och förvaltningar om säkerhetschef och kontaktperson för försäkringsfrågor innehas av en eller flera personer. Ofta befinner sig kontaktperson för försäkringsfrågor organisatoriskt nära ekonomiansvarig. Beträffande säkerhetscheferna har bolaget över tid noterat att deras kunskapsnivå successivt har höjts. En annan förändring som bolaget noterat i och med omorganiseringen av förskola och grundskola till egna nämnder är att det systematiska brandskyddsarbetet i dessa verksamheter blivit mer enhetligt. En liknande utveckling är inte orimligt att förvänta sig inom de nya förvaltningarna som startar vid årsskiftet och övertar stadsdelsförvaltningarnas uppdrag, menar bolaget.

Enligt säkerhetspolicyn ska stadens bolag och förvaltningar årligen följa upp att säkerhetsnivån är acceptabel. Bolagets uppfattning är att dessa uppföljningar skiftar i omfattning och ambitionsnivå givet verksamheter.

Säkerhetspolicyn konkretiseras av riktlinje för informationssäkerhet, personsäkerhet, riktlinjer för systematiskt brandskyddsarbete, riktlinje för hantering av säkerhetsrisker samt riktlinje för krisberedskap och krishantering. På frågan om det finns behov av ytterligare konkretiseringar anger bolaget ett övergripande riskhanteringsprogram som fokuserar på att skydda stadens tillgångar samt verksamheternas resultat och balansräkningar. Staden behöver bli bättre på att ta till vara den samlade riskhanteringskunskap som finns såväl i stadens verksamheter som hos bolaget, menar bolaget. Bolaget pekar bland annat på problemen med anlagda bränder på skolor och att staden bygger skolor i vilka trämaterial dominerar.

2.3.2.4 Ägardialog med Stadshus år 2018 - 2020

Som stadens expertorgan inom försäkringsområdet och riskhantering - med uppdrag att hantera förutsättningar och händelser vad gäller samverkan avseende försäkringsfrågor och stadens säkerhetsarbete och riskhantering – fick bolaget i samband med ägardialog år 2018 i uppdrag att brett utvärdera utvecklingen inom kommuncaptive i Sverige och Norden samt beakta alternativa utvecklingsvägar för Göteborg. Samtidigt under ägardialogen år 2018 identifierades också ett behov av ett mer samlat riskarbete inom bolagskoncernen primärt relaterat till försäkringsrisker. Under år 2019 utvecklade bolaget ett analysmaterial vilket beslutades av styrelsen i augusti 2019 och avrapporterades vid ägardialogen med Stadshus samma månad. För perioden 2019 - 2020 fick Göteborgs Stadshus, i sin tur, i uppdrag att i samverkan med bolaget belysa behov och alternativa utvecklingsmodeller framåt i syfte att förstärka bolagssektorns riskhantering gällande försäkringsrisker. I samband med bolagets ägardialog i september 2020 framförde bolaget förslag på att informera om premienivåer på bolagschefsnivå. Stadshus, å sin sida, efterfrågade mer detaljerad skadestatistik. Vad gäller Stadshus uppdrag har det ännu inte påbörjats beroende framför allt på pandemin. Information om ägardialog framgår av styrelsens protokoll i september 2020.

Beträffande bolagets rapport inför ägardialogen 2019 lyfter bolaget kommande förutsättningar och händelser som kan vara av betydelse för den kommunövergripande uppföljningen och styrningen av verksamheten vad gäller utvecklingsvägar för Göteborg. Bolaget anger att det ytterst handlar om hur fullmäktige önskar organisera verksamheten vilket påverkar förvaltningars och bolags försäkringsbehov och därmed stadens arbete med försäkringslösningar och skadeförebyggande arbete. Ett möjligt framtidsscenario är att det inom de kommande fem åren kommer att vara ett ökat fokus på säkerhetsfrågor och ökad professionalisering inom riskhantering inom Stadens förvaltningar och bolag och även inom Stadens övergripande riskhantering. En bidragande orsak till utvecklingen är bland annat framväxten av nya risker med exempelvis snabb teknikutveckling, cyberhot och klimatförändringar. En strategi för att hantera dessa risker är, enligt bolaget, att de har i uppdrag att tillse att staden har adekvata försäkringar. Den beskrivna utvecklingen kan medföra att bolaget kan behöva skifta fokus från att bistå operativt med hjälp i sakfrågor till att i större utsträckning arbeta strategiskt och med frågor som är angelägna på kluster- eller hela staden-nivå. Men menar bolaget, oavsett om staden har en hög nivå i riskhanteringsarbetet behöver bolaget ha riskhantering i sitt uppdrag för att omsätta riskerna i försäkringslösningar och då inte minst beroende på framväxten av de, ovan nämnda, nya riskerna vilka i sin tur ger upphov till nya skador. Nya skaderisker kommer att ställa andra krav på skadereglerarna då det är nya produkter på marknaden som kräver en annan typ av reglering än de sedvanliga försäkringarna, menar bolaget.

Vad gäller att arbeta strategiskt och med frågor som är angelägna på kluster- eller hela staden-nivå har bolaget, enligt uppgift, också varit stadsledningskontoret behjälplig vad gäller riskhantering och riskanalys.

2.3.2.5 Återrapportering till fullmäktige och kommunstyrelsen enligt struktur och uppföljningsprocessen om viktiga framtidsfrågor

Som stadens expertorgan inom försäkringsområdet har bolaget att informera och rapportera enligt kommunstyrelsens anvisningar samt vid behov informera kommunstyrelsen och fullmäktige om förutsättningar och händelser som kan vara av betydelse för den kommunövergripande uppföljningen och styrningen av verksamheten. Vidare ska bolaget också informera och rapportera väsentliga risker och viktiga policyfrågor inom ramen för ägardialoger med Stadshus AB.

Vi har noterat att styrelsen i sina två-tre senaste årsrapporter till kommunstyrelsen och fullmäktige angett att en viktig framtidsfråga är på vilket sätt Göta Lejon kan bidra till att utveckla och förstärka stadens arbete med riskhantering med avseende på skadeförebyggande arbete. Styrelsen menar vidare att ett väl fungerande riskhanteringsarbete i staden inte bara reducerar kostnaden för skador utan även ger basen till ett kostnadseffektivt återförsäkringsprogram.

I de senaste årsrapporterna lyfter styrelsen också omvärldsfaktorer såsom en viktig framtidsfråga, och då när det gäller ökande vattenskador på grund av mer extremt väder, ökad risk för terrorbrott samt social oro vilka bedöms vara faktorer som bolaget behöver ta hänsyn till i sin framtida verksamhet. Vad gäller it-relaterade risker är det ett område som bolaget följer utvecklingen av, både ur ett försäkringsperspektiv och hur dessa risker kan hanteras, menar styrelsen.

I styrelsens delårsrapportering i mars framgår också att bolaget har deltagit i ett arbete med utveckling av stadens process för risk- och sårbarhetsanalys, arrangerat av avdelningen samhällsskydd och beredskap vid stadsledningskontoret samt Intraservice.

Bedömning

Lekmannarevisorerna kan konstatera, utifrån genomförd granskning, att bolagets samverkan i riskhantering inom stadens säkerhetsarbete visar följsamhet gentemot fullmäktiges ägardirektiv, riktlinjer för ägarstyrning, försäkringspolicy och riktlinjer för försäkringsfrågor, säkerhetspolicy och riktlinje för hantering av säkerhetsrisker.

Vi kan också konstatera att bolaget tillser att informera och rapportera till kommunstyrelse, fullmäktige och Stadshus AB om förutsättningar och händelser vad gäller samverkan i försäkringsfrågor, säkerhetsarbete och riskhantering i sin återrapportering.

3 Lekmannarevisorernas uppdrag och rapportering

Den kommunala revisionen är ett lokalt demokratiskt kontrollinstrument med uppdrag att granska den verksamhet som bedrivs i kommunen.

Lekmannarevisorer är förtroendevalda och utses av kommunfullmäktige ur gruppen förtroendevalda revisorer i kommunen. Lekmannarevisorerna har ett självständigt uppdrag att granska de bolag som helt eller delvis ägs av kommunen. I Göteborg utses i regel två lekmannarevisorer för varje bolag. Revisorerna är oberoende och granskar på kommunfullmäktiges uppdrag och därigenom indirekt också för medborgarna.

Resultatet av lekmannarevisorernas granskning redovisas i granskningsrapporter och granskningsredogörelser.

Revisorerna genomför också särskilda granskningar som i regel rör flera bolag och nämnder. Dessa redovisas löpande under året till kommunfullmäktige i revisionsrapporter.

Revisorerna tar även varje år fram en årsredogörelse som sammanfattar den granskning som gjorts i kommunen under det aktuella året.

Revisorernas rapporter hittar du på www.goteborg.se/stadsrevisionen

4 Språkbruk och revisionstermer

När revisorerna har genomfört en granskning lämnar de ofta rekommendationer till de granskade nämnderna och bolagen. Ibland lämnar de även revisionskritik.

Rekommendationer lämnas när revisorerna ser brister i verksamheten. Rekommendationerna syftar till att utveckla och förbättra verksamheten.

Revisionskritik lämnas när revisorerna ser brister i verksamheten som är av mer allvarlig karaktär. Revisionskritik graderas genom begreppen erinran eller anmärkning. Anmärkning är allvarligast. När det gäller nämnderna kan en anmärkning lämnas med eller utan tillstyrkan om ansvarsfrihet.

Under kommande år följer revisorerna upp vilka åtgärder som nämnden eller bolaget har gjort för att följa revisorernas rekommendationer.

Stadsrevisionen

Postadress: Box 2141, 403 13 Göteborg

Besöksadress: Stora Badhusgatan 6

Göteborgs Stads kontaktcenter: 031-365 00 00, kansli: 031-368 07 00

stadsrevisionen@stadsrevisionen.goteborg.se

www.goteborg.se/stadsrevisionen